

De smartphone als criminaliteitspreventie

Smartphonecontact is voor jongeren een alternatief voor in het echt rondhangen, vinden drie criminologen.

De criminaliteit daalt in verschillende landen en grote steden, zo blijkt uit politiecijfers. New York beleefde onlangs haar eerste moordvrije dag sinds lange tijd en het aantal moorden in het Verenigd Koninkrijk is nog nooit zo laag geweest. Het Nederlandse CBS meldde dat steeds minder mensen door de politie verdacht worden van een misdrijf. Het aantal geregistreerde minderjarige verdachten (12-18 jaar) was ruim een derde lager dan in 2008. Ook burgers doen minder aangifte van delicten.

Criminologen breken zich het hoofd over hoe de dalende criminaliteit te verklaren. De theorie voorspelt eigenlijk dat in tijden van economische crisis de criminaliteit zal toenemen. Dat lijkt dus niet te kloppen. Een andere verklaring is dat objecten beter worden beveiligd. Er is minder gelegenheid voor inbraak en diefstal. Maar voor geweld en vernieling gaat dat niet op. En ook die misdrijven nemen af. Het aantal geregistreerde zaken van vernieling en openbare orde delicten daalde bijvoorbeeld van 232.000 in 2008 tot 181.000 in 2011. Het aantal minderjarige jongeren dat verdacht wordt van dergelijke delicten is in een paar jaar meer dan gehalveerd. Demografische ontwikkelingen kunnen evenmin worden opgevoerd als verklaring voor de da-

ling. Het aantal 12- tot 18-jarigen in Nederland is namelijk behoorlijk stabiel.

In *The Guardian* van 24 januari 2013 staat een alternatieve verklaring voor de daling van criminaliteit in het Verenigd Koninkrijk: het toegenomen gebruik van smartphones. Smartphones zijn inmiddels ook onderdeel van het straatbeeld in Nederland: iedereen zit of loopt ermee en zeker voor jongeren is het een onmisbaar deel van hun privé en sociale leven geworden. Volgens gegevens van het CBS uit 2012 gebruikt 86 procent

Aantal minderjarige verdachten daalde met een derde

van de Nederlandse jongeren tussen 12 en 25 jaar mobiele hardware om online te gaan. Vijf jaar daarvoor deed minder dan een kwart dat.

Kenmerkend voor jeugdcriminaliteit is dat de delicten vaak in groepsverband worden gepleegd. Uit onderzoek weten we dat driekwart van de jeugdcriminaliteit gepleegd wordt door groepjes jongeren. Een bushokje of auto wordt vernield om erbij te horen, uit verveling of om gewoonweg voor de kick. Waar jongeren voor de komst van de smartphone voor hun sociale contacten en rolmodellen afhankelijk waren van het elkaar fysiek ontmoeten is nu een veeg over het scherm voldoende om bij je vrienden te zijn. De online wereld van Twitter, Whats-

app, Facebook en pingen is in de plaats gekomen van het offline rondhangen in het centrum, met alle uitingen van groepsgedrag van dien. En als jongeren in een groep op straat hangen, doen ze dat met de telefoon in hun hand. Jongeren hebben heden ten dage veel minder behoefte en gelegenheid om criminaliteit te plegen. In de smartphone hebben ze daarvoor een aantrekkelijk substituuat gevonden. Zo zijn de meeste jongeren lid van meerdere digitale groepen waarin ze elkaar voortdurend op de hoogte houden van wat ze doen of gaan doen.

Uiteraard zullen andere factoren dan de opkomst van de smartphone een rol spelen in de daling van de jeugdcriminaliteit. Bestaand veiligheidsbeleid hoeft nu ook niet ineens op de schop, maar criminologen en beleidsmakers moeten openstaan voor alternatieve theorieën en nieuwe ontwikkelingen. In alle facetten van het dagelijkse leven wordt de online wereld steeds belangrijker, dus ook op het gebied van criminaliteitspreventie. Onderzoek moet duidelijk maken in hoeverre het gebruik van smartphones door jongeren – ‘het digitaal rondhangen’ – een positief effect heeft op de daling van de jeugdcriminaliteit. Als het blijkt te werken dan is er in elk geval een eenvoudige en goedkope oplossing voor de aanpak van bepaalde vormen van jeugdcriminaliteit: alle jongeren een gratis internetabonnement voor de smartphone!

Anton van Wijk, Henk Ferwerda en Bo Bremmers zijn criminoloog en werkzaam bij Bureau Beke, Arnhem.